

TÜRKİYE İŞLETME TARİHİ ALANINI BİLDİRİLER ÜZERİNDEN İZLEMEK

TRACING THE TURKISH BUSINESS HISTORY THROUGH CONFERENCE PAPERS

Arş. Gör. Serhat TÜRKEN¹

ÖZ

Bu çalışmanın amacı ülkemizde görece yakın zamanda oluşturulmaya başlanan İşletme Tarihi alanında üretilmiş bildiri türündeki çalışmalar üzerinden, alandaki araştırmacıları, alana bilgi sağlayan şehirleri, yapılan araştırmalarda ele alınan konuları, alanda üretilen bilginin hangi yöntemlerle oluşturulduğunu, alan bilgisi üretilirken en fazla başvurulan temel kaynakları ve ulusal ve uluslararası işletme tarihi araştırmalarının çalışılan temalar bağlamında benzeştiği ve farklılaştığı noktaları göstermek, farklılaşma var ise olası sebeplerini kuramsal temelde açıklamaya çalışmaktır. Bu amaçla araştırma, niteliksel araştırma yöntemlerinden literatür taraması deseniyle kurgulanmış, veriler doküman incelemesi yöntemiyle elde edilerek içerik analizi ve bibliyografik eşleştirme analizi ile bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongrelerinde ve İşletme Tarihi Konferanslarında sunulan tüm bildirilerdir. Bulgular kapsamında alana çalışmalarına katkı sağlayan 27 farklı üniversiteden toplam 139 adet araştırmacı listelenmiştir. Şehir ve üniversitelerin ilgili alana niceliksel katkıları gösterilmiştir. İşletme Tarihi araştırmalarının metodolojik profili çıkartılmıştır. Bibliyografik eşleştirme analiziyle de alanda en fazla kaynak gösterilen eserler tespit edilmiştir. Ulusal yazında en fazla üzerinde durulan konular belirlenmiş ve bunlar uluslararası yazında ön plana çıkan temalarla karşılaştırılmıştır. Ulusal ve uluslararası yazında temalar bağlamında benzeşmeden fazla farklılaşma dikkat çekmiştir. Bu farklılaşmanın da tarih araştırmalarının toplumsal bağlama özgülüğünden kaynaklanabileceği, farklı kurumsal çevrelerde farklı konuların araştırma ilgilerini cezbedebileceği tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, İşletme Tarihi Araştırmaları, Bildiriler, İçerik Analizi, Bibliyografik Eşleştirme Analizi.

JEL Sınıflandırma Kodları: M10, N80, N83, N84.

ABSTRACT

The aim of the study is to examine the researchers in the field, the cities that provide information to the field, the topics covered in the research, the methods by which the information produced in the field is created, the most referenced main sources and national and international sources, through the studies produced in the field of business history, which has started to be created relatively recently in Turkey. The aim is to show the points where international business history researches are similar and different in the context of the studied themes, and to try to explain the possible reasons for differentiation on a theoretical basis. For this purpose, the research is designed with a literature review pattern, which is one of the qualitative research methods, and the data are obtained by document analysis method, and the findings are reached by content analysis and bibliographic coupling analysis. The sample of the research is all the papers presented at the "National Management and Organization Congresses and The Business History Conferences". Within the scope of the findings, a total of 139 researchers from 27 different universities who contributed to the field with their studies are listed. Quantitative contributions of cities and universities to the relevant field are shown. A methodological profile of business history studies is made. With the bibliographic coupling analysis, the most cited studies in the field are determined. The most emphasized topics in the national literature are determined and these are compared with the prominent themes in the international literature. In the national and international literature, more differentiation than similarity in terms of themes is drawn attention. It is argued that this differentiation may also be due to the national context dependence of historical studies, and that different topics may attract research interests in different institutional environments.

Keywords: Turkey, Business History Researches, Conference Papers, Content Analysis, Bibliographic Coupling Analysis.

JEL Classification Codes: M10, N80, N83, N84.

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, serhatturken.tr@gmail.com

EXTENDED SUMMARY

Purpose and Scope:

The aim of this study is to examine the researchers in the field, the cities that provide information to the field, the topics covered in the researches, the methods by which the information produced in the field is created, the most referenced main sources and national and international sources, through the studies produced in the field of Business History, which has started to be created relatively recently in our country. The aim is to show the points where international business history researches are similar and different in the context of the studied themes, and to try to explain the possible reasons for differentiation on a theoretical basis.

Design/methodology/approach:

The research was designed with a literature review pattern, which is one of the qualitative research methods, and the data were obtained by document analysis method, and the findings were reached by content analysis and bibliographic coupling analysis. The sample of the research is all the papers presented at the National Management and Organization Congresses and The Business History Conferences. Within the scope of the findings, a total of 139 researchers from 27 different universities who contributed to the field with their studies were listed. Quantitative contributions of cities and universities to the relevant field are shown. A methodological profile of Business History studies has been made. With the bibliographic coupling analysis, the most cited studies in the field were determined.

Findings:

Firstly, a total of 139 authors from 27 different cities and 53 different universities were identified. Secondly, the distribution of 139 authors to 27 cities is made. Istanbul, Ankara and Muğla are 63.3% of the researchers working in the field of Business History. In the third place, the quantitative representations of the contributions made by the cities to the field is made. When the average number of studies per author is considered, the cities with two or more studies per capita are Sakarya, Yalova, Kırklareli, Muğla, Kars and Kırşehir. The following findings of the research include indicators for the contribution of universities in the production of field knowledge. It is observed that 22.3% of the authors working in the field of Business History are employed as staff and/or students at Marmara and Istanbul Universities. Accordingly, while Marmara and Istanbul Universities share the first place. When the general methodological view of Turkish Business History studies was evaluated based on the studies examined within the research sample, it was seen that all studies were carried out with qualitative research methods. While literature review comes to the fore as a research design, case study/case analysis, oral history research, bibliometric analysis, historical and comparative institutional analysis and historical research are other research strategies. Among the data collection methods used in the studies, document analysis took the lead by far, and it was seen that data were collected through in-depth interviews, archival research and film analysis. While content analysis was frequently used in the analysis of the data, discourse analysis, deconstruction and thematic analysis techniques were also used. It is understood that the temporal context of Turkey Business History studies is generally Ottoman and Early Republican Period. The keyword "Business History" is frequently used in studies on the history of individual businesses, and it is used with a similar meaning and research purpose with "Institution history". Themes such as the history of factories (state), portraits of entrepreneurs, marketing history, family businesses and business groups constitute the prominent research themes in the field. The findings obtained here show the issues that are frequently emphasized in the national literature in general. While themes such as corporate governance, internationalization, innovation, globalization, performance and strategy come to the fore in international literature, these themes are not encountered in national literature; factory, institution history, state factories, business groups, business people portraits, sustainability. Similarity, on the other hand, was less than differentiation and remained limited in more generic subjects. Finally, the common studies cited the most by the papers examined by bibliographic coupling analysis were revealed. The works that make up the bibliography of a total of 118 papers that make up the sample were listed and the duplicate works were identified and it was determined how many different papers these studies were in the bibliography. Thus, the studies that are the main source of the researches in the type of papers produced in the field of Turkish business history are listed.

Conclusion and Discussion:

According to the results, a total of 139 researchers from 27 different universities who contributed to the field with their studies were listed. Quantitative contributions of cities and universities to the relevant field are shown. A methodological profile of Business History studies has been made. With the bibliographic coupling analysis, the most cited studies in the field were determined. The most emphasized topics in the national literature were determined and these were compared with the prominent themes in the international literature. In the national and international literature, more differentiation than similarity in terms of themes has drawn attention. It has been argued that this differentiation may also be due to the national context dependence of historical studies, and that different topics may attract research interests in different institutional environments.

1. GİRİŞ

İşletme (cilik) tarihi, işletmeler (Şekerli, 2018; Dil ve Demir, 2018; Pazarcık, 2019), girişimciler (Erserim ve Şan, 2018; Zincir ve Tunç, 2019; Dirlik ve Türken, 2021), sektörler (Ballı ve Duru, 2019; Gök ve Öztürk, 2020), kurumlar (Ercan ve Sığı, 2019), iş sistemleri, işletme eğitimi (Aysan, 2019; Özkul, 2016; Çakırel ve Özkul, 2018; Külli ve Arslantaş, 2020; Adiloğlu ve Yücel, 2019; Özkul, 2012), eğitim kurumları (Sungur ve Aytekin, 2019; Yalçınkaya ve Koraltürk, 2019), işletmenin alt alanları (Taşcıoğlu ve Yener, 2018; Varlı ve Koraltürk, 2019; Torlak, 2020) ve ticari topluluklar (Dirlik ve Türken, 2020; Elmalı, 2019), işletme ve yönetim tarihine dair ortaya konulan eserler ve yazarları (Dirlik ve Kızıltuğ, 2018; Özkul, 2017; Erserim ve Şan, 2018), işletme ve yönetim bilgisi (Türken vd., 2017; Dirlik ve Türken, 2018) gibi konuların tarihine ve zaman içerisindeki evrimine odaklanan bir araştırma alanı olarak tanımlanabilir. Harvard Business School'da 1927 yılında kürsü kurulmasıyla Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkan ve yaklaşık yüz yıllık bir geçmişe sahip olan bu araştırma alanının Türkiye'deki gelişimi göreceli olarak geç olmuştur (Jones vd., 2012). İktisat tarihi şemsiyesi altında ortaya çıkan ve gelişimini iktisat tarihçileriyle omuz omuza sürdüren (Kurt, 2016, s. 51-52) işletme tarihi kendi araştırma alanlarını yukarıda sıralanan konular üzerinden oluşturmaya çalışmaktadır. Alanın Türkiye'deki ilerlemesinde rol oynayan birtakım gelişmeler yaşanmıştır. 2014 ve 2015 yıllarında gerçekleştirilen İşletmecilik Tarihi Çalıştaylarının, 2014 yılında Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresine İşletmecilik ve Yönetim Tarihi alanının eklenmesinin ve 8 yıldır gerçekleştirilen her kongrede alan ile ilgili çalışmaların sunuluyor olmasının, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi'nin 2016 yılında 45. Cildinde "İşletmecilik Tarihi Özel Sayısı" yayımlanmasının, 2018 yılından bu yana her yıl düzenlenen İşletme Tarihi Konferanslarının ulusal işletme(cilik) tarihi alanının kurumsallaşmasında önemli kilometre taşları olduğu düşünülmektedir. Türkiye'de iktisat tarihi alanının yanı başında ilerleyen, ayrı bir bilimsel disiplin olma yetkinliklerinden henüz uzakta olduğu düşünülen işletme tarihi alanındaki "mütevazı" birikime (Kurt, 2016, s. 54) sistematik bir bakış sunmayı amaçlayan bu çalışma ulusal ve uluslararası alan yazınları arasında benzeşme ve farklılaşma tartışmasına kuramsal açıklama getirebilmeyi amaçlamaktadır.

2. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu çalışma Türkiye İşletme Tarihi alanına katkı yapan araştırmacıları, şehirleri, üniversiteleri serimlemek, alanda yapılan araştırmaların metodolojik profilini çıkarmak, hangi konuların araştırma ilgililerini daha fazla çektiğini ulusal ve uluslararası bağlamlar arasında karşılaştırmak ve bu bağlamlarda çalışılan konular bakımından benzeşme ve farklılaşma eğilimini kuramsal temellere dayandırarak açıklamaya çalışmak amaçlarıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma, niteliksel araştırma yöntemlerinden literatür taraması deseniyle kurgulanmıştır. Araştırma sorularını cevaplayabilmek adına üzerinde çalışılacak analizi birimi olarak ilgili alanda üretilen bildiri türündeki çalışmalar seçilmiştir. Örneklemin bildirilerden oluşturulmasının ardındaki sebeplerden ilki, sayıca en fazla yayının bildiri türünde verilmiş olmasıdır. Bildirilerde makale ve kitapların aksine araştırmacıların araştırma niyetlerinin ve ilgilerinin en ham hali görülebilmekte dolayısıyla bildirilerin araştırma meraklarına dair daha saf bir gösterge sunabileceği düşünülmektedir. Son olarak, devam eden araştırmaların da sadece bildiri türündeki yayımlarda görülebilmesi bu yayın türünü bu çalışma için önemli kılmaktadır.

Türkiye İşletme Tarihi alanında yapılan bildiri türündeki araştırmaların sunulduğu Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongreleri (YÖNORG) ve İşletme Tarihi Konferansları (İTK) bulunmaktadır. İşletme ve Yönetim Tarihi'nin ayrı bir alan olarak 2014 yılında YÖNORG'a dahil edilmesinden önce de kongrede bu alanda bildiriler sunulmaktadır ancak sistematik incelemede bir kerteriz olarak 2014 yılı bu çalışma bağlamında YÖNORG için başlangıç kabul edilmiştir, İTK ise birinci konferansıya 2018 yılına dayanmaktadır. 2014 yılından bu yana adı geçen organizasyonların bildiri kitaplarında İşletme Tarihi alanında yayımlanan toplam 118 adet bildiri bulunmaktadır. Bu bildiriler yayın yılı, yazar bilgisi, sunulduğu organizasyon, yazar(lar)ın bağlı bulunduğu üniversite/kurum, yazarın bulunduğu şehir, anahtar kelimeler, araştırma yöntemi gibi bilgileri içerecek şekilde listelenmiştir. Excel üzerinde tam sayım ve özel sıralama özellikleri kullanılarak belirtilen kategoriler bağlamında içerik analizi uygulanmış ve araştırma bulgularına ulaşılmıştır. Ayrıca bibliyografik eşleştirme analizi kapsamında ilgili bildirilerin kaynakçaları tek bir Excel çalışma sayfası üzerinde birleştirilmiş, alfabetik sıralama yapılarak en fazla tekrar eden, yani farklı çalışmalarda en fazla kaynak gösterilen eserler belirlenmiştir.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

İlk olarak Türkiye İşletme Tarihi araştırmacılarını, bağlı buldukları üniversite/kurum bilgileri ve incelenen örneklem dahilindeki çalışma sayılarıyla birlikte gösteren toplam bir liste oluşturulmuştur. 27 farklı şehirden ve 53 farklı üniversiteden toplam 139 adet yazar tespit edilmiştir, tamamı Tablo 1.'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırmacılar Listesi

Sıra No	Yazar	Şehir	Üniversite/Kurum	Çalışma Sayısı
1	Akansel Yalçınkaya	İstanbul	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	7
2	Kemal Demir	Yalova	Yalova Üniversitesi	7
3	Serkan Dirlik	Muğla	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	7
4	Enes Kurt	İstanbul	İstinye Üniversitesi	6
5	Mustafa Kurt	Yalova	Yalova Üniversitesi	6
6	Yasin Şehitoğlu	İstanbul	Yıldız Teknik Üniversitesi	6
7	Esra Dil	Sakarya	Sakarya Üniversitesi	5
8	Ahmet Sait Özkul	Isparta	Süleyman Demirel Üniversitesi	4
9	Burak Külli	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	4
10	Ebru Özer Topaloğlu	Konya	Necmettin Erbakan Üniversitesi	4
11	Muzaffer Aydemir	İstanbul	Altınbaş Üniversitesi	4
12	Baki Çakır	Kırklareli	Kırklareli Üniversitesi	3
13	Mehmet Erçek	İstanbul	İstanbul Teknik Üniversitesi	3
14	Muhammet Fatih Şengüllendi	İstanbul	Beykent Üniversitesi	3
15	Oya Zincir	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	3
16	Serhat Türken	Muğla	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	3
17	Ünsal Sığırı	Ankara	OSTİM Teknik Üniversitesi	3
18	Arzu Varlı	İstanbul	Marmara Üniversitesi	2
19	Aykut Berber	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	2
20	Aykut Göksel	Ankara	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	2
21	Aylin Yılmaz	Konya	Necmettin Erbakan Üniversitesi	2
22	Ayşe Nureşan Yüksel	Kırşehir	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	2
23	Ayşegül Özbebek Tunç	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	2
24	Cemil Ozan Soydemir	İstanbul	Bilgi Üniversitesi	2
25	Ceylan Merve Binici	İstanbul	Yıldız Teknik Üniversitesi	2
26	Elif Sungur	İstanbul	Maltepe Üniversitesi	2
27	Hakan Aytekin	İstanbul	Maltepe Üniversitesi	2
28	Hasibe Aysan	Ankara	OSTİM Teknik Üniversitesi	2
29	Janset Özen Aytemur	Antalya	Akdeniz Üniversitesi	2
30	Kubilay Özyer	Tokat	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2
31	Mehmet Özkan	İstanbul	Marmara Üniversitesi	2
32	Murat Koraltürk	İstanbul	Marmara Üniversitesi	2
33	Murat Topaloğlu	Kars	Kafkas Üniversitesi	2
34	Senem Göl Beşer	İstanbul	Yeditepe Üniversitesi	2
35	Serdar Uslu	Antalya	Akdeniz Üniversitesi	2
36	Serkan Bayraktaroğlu	Sakarya	Sakarya Üniversitesi	2
37	Yasin Çakırel	Kırklareli	Kırklareli Üniversitesi	2
38	Yener Pazarcık	Çanakkale	Çanakkale O.M. Üniversitesi	2

Sıra No	Yazar	Şehir	Üniversite/Kurum	Çalışma Sayısı
39	Zafer Çakmak	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	2
40	A. Bahar Ceritoğlu	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
41	Abdullah Nergiz	İstanbul	İstanbul Rumeli Üniversitesi	1
42	Alper Erserim	Muğla	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1
43	Arzu İnan	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	1
44	Aytuğ Sözüer	Yalova	Yalova Üniversitesi	1
45	Bahman Huseyinli	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
46	Belkıs Özkara	Afyon	Afyon Kocatepe Üniversitesi	1
47	Binali Doğan	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
48	Büşra Yiğitol	Konya	Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi	1
49	Canan Sevinç	Konya	Necmettin Erbakan Üniversitesi	1
50	Cem Cüneyt Arslantaş	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	1
51	Cenk Sözen	Ankara	Başkent Üniversitesi	1
52	Çiğdem Gürsoy	İstanbul	İstinye Üniversitesi	1
53	Deniz Elber Börü	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
54	Deniz Palalar Alkan	İstanbul	Yeditepe Üniversitesi	1
55	Deniz Tunçalp	İstanbul	İstanbul Teknik Üniversitesi	1
56	Dilek Zamantılı Nayır	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
57	Dora Sungunay	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	1
58	Dursun Yener	İstanbul	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	1
59	Duygu Kızıldağ	Afyon	Afyon Kocatepe Üniversitesi	1
60	Duygu Toplu Yaşlıoğlu	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	1
61	Ebru Caymaz	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
62	Elif Özdeş	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
63	Erdal Aydın	Çanakkale	Çanakkale O.M. Üniversitesi	1
64	Erdem Kırkbeşoğlu	Ankara	Başkent Üniversitesi	1
65	Ergül Ballı	İstanbul	İstanbul Gedik Üniversitesi	1
66	Ersan Remzi Acun	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
67	Ersin Kanat	Zonguldak	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	1
68	Esin Can	İstanbul	Yıldız Teknik Üniversitesi	1
69	Esmâ Dökmener	İstanbul	Sebahattin Zaim Üniversitesi	1
70	Esra İşbilen Duru	İstanbul	İstanbul Gedik Üniversitesi	1
71	Esra Kurt	Ankara	Başkent Üniversitesi	1
72	Eyüp Aygün Tayşir	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
73	Eyüp Bayram Şekerli	Muğla	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1
74	Fahri Erenel	İstanbul	İstinye Üniversitesi	1
75	Fatih Çam	Ankara	YOK	1
76	Fırat Botan Şan	Muğla	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1
77	Gökçe Dervişoğlu Okandan	İstanbul	İstanbul Bilgi Üniversitesi	1
78	Gözde Kandem	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
79	Gülnaz Karaosmanoğlu	Ankara	OSTİM Vakfı	1
80	Hale Eda Akduru	Muğla	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1
81	Hasan Aykut Karaboğa	İstanbul	Yıldız Teknik Üniversitesi	1

Sıra No	Yazar	Şehir	Üniversite/Kurum	Çalışma Sayısı
82	Hatice Özutku	Afyon	Afyon Kocatepe Üniversitesi	1
83	Işıl Atalay	Antalya	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	1
84	İhsan Cora	Giresun	Giresun Üniversitesi	1
85	İlayda Özkan	Ankara	Çankaya Üniversitesi	1
86	Kazım Mert	Sakarya	Sakarya Üniversitesi	1
87	Kemalettin Kuzucu	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
88	Kerim Özcan	Ankara	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1
89	Leyla Adiloğlu	İstanbul	Özyeğin Üniversitesi	1
90	M. Murat Yaşlıoğlu	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	1
91	Mehmet Burak Kılınç	Tokat	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1
92	Mehtap Öztürk	Konya	Selçuk Üniversitesi	1
93	Mertcan Taşçıoğlu	İstanbul	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	1
94	Muammer Atıla	Erzurum	Atatürk Üniversitesi	1
95	Murat Arısal	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
96	Murat Elmalı	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	1
97	Murat Esen	İzmir	Kâtip Çelebi Üniversitesi	1
98	Murat Uçar	Bursa	Bursa Uludağ Üniversitesi	1
99	Mustafa Atilla Arıcıoğlu	Konya	Necmettin Erbakan Üniversite	1
100	Mustafa Yıldırım	Antalya	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	1
101	Müslüme Akyüz	Sivas	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	1
102	N.Güzin Övünç	İstanbul	Erenköy Kız Liseliler Derneği	1
103	Nazan Yelkikalan	Çanakkale	Çanakkale O.M. Üniversitesi	1
104	Nevzat Tetik	Malatya	İnönü Üniversitesi	1
105	Nihat Erdoğan	İstanbul	Yıldız Teknik Üniversitesi	1
106	Nimet Karaaslan	İstanbul	Beykent Üniversitesi	1
107	Olca Biçe Aşkun	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
108	Onur Türker	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
109	Ozan Emre Ufacık	İstanbul	Beykent Üniversitesi	1
110	Ömer Torlak	İstanbul	İstanbul Ticaret Üniversitesi	1
111	R. Arzu Kalemci	Ankara	Çankaya Üniversitesi	1
112	Refika Bakoğlu	İstanbul	Marmara Üniversitesi	1
113	Rukiye Sönmez	Çanakkale	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1
114	Seçkin Can Koyuncu	Niğde	Ömer Halis Demir Üniversitesi	1
115	Sefa Şentürk	Yalova	YOK	1
116	Selçuk Yeke	Ardahan	Ardahan Üniversitesi	1
117	Sena Erden Ayhün	Çanakkale	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1
118	Serkan Yazıcı	Sinop	Sinop Üniversitesi	1
119	Servet Akyol	Antalya	Akdeniz Üniversitesi	1
120	Sinem Onat	İstanbul	Beykent Üniversitesi	1
121	Suudan Gökçe Gök	Ankara	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	1
122	Sven Faber	Gebze	Bosch Rexroth	1
123	Şeyma Bakkaloğlu	Yalova	Yalova Üniversitesi	1
124	Tuba Bozaykut Bük	İstanbul	İstanbul Medipol Üniversitesi	1

Sıra No	Yazar	Şehir	Üniversite/Kurum	Çalışma Sayısı
125	Tuba Vural	Afyon	Afyon Kocatepe Üniversitesi	1
126	Tufan Kızıltuğ	Muğla	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1
127	Tuğçe Ezgi Soyalıtın	İstanbul	İstanbul Kültür Üniversitesi	1
128	Uğur Özcan	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	1
129	Umut Avcı	Muğla	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1
130	Ümit Ercan	Ankara	Başkent Üniversitesi	1
131	Üzeyir Yıldız	Yalova	Yalova Üniversitesi	1
132	Yasemin Aygün	İstanbul	YOK	1
133	Yasemin Bal	İstanbul	Yıldız Teknik Üniversitesi	1
134	Yasemin Tekinkaya	Afyon	Afyon Kocatepe Üniversitesi	1
135	Yasin Rofcanin	İngiltere	University of Bath	1
136	Yunus Şahin	Yalova	Yalova Üniversitesi	1
137	Yusuf Gündüz	İstanbul	İstanbul Üniversitesi	1
138	Zeynep Genç	Kocaeli	Kocaeli Üniversitesi	1
139	Zeynep Sözmen	İstanbul	YOK	1

İkinci olarak 139 yazarın 27 şehre dağılımı Tablo 2’de gösterilmektedir. Buna göre İstanbul, Ankara ve Muğla İşletme Tarihi alanında çalışma yapan araştırmacıların %63,3’üne ev sahipliği yapmaktadır. Bu sonuca göre Türkiye’de işletme tarihi bilgisi üretiminde merkez şehirlerin İstanbul ve Ankara olduğu iddia edilebilir. Yazar sayısına bakarak bu çıkarımı yapmanın yeterli olup olmadığı ise Tablo 3.’te verilmiş olan yazar başına çalışma sayısı verisiyle test edilebilir. Sadece en fazla yazara ev sahipliği yapmak değil aynı zamanda şehirlerin ev sahipliği yaptığı yazarların üretmiş oldukları çalışma sayıları da bu konu hakkında fikir verebilecektir.

Tablo 2. Araştırmacıların Şehirlere Dağılımı

Sıra No	Şehir	Şehirdeki Yazar Sayısı	Sıra No	Şehir	Şehirdeki Yazar Sayısı
1	İstanbul	67	15	Bursa	1
2	Ankara	13	16	Erzurum	1
3	Muğla	8	17	Gebze	1
4	Yalova	7	18	Giresun	1
5	Konya	6	19	Isparta	1
6	Antalya	5	20	İngiltere	1
7	Çanakkale	5	21	İzmir	1
8	Afyon	5	22	Kocaeli,	1
9	Sakarya	3	23	Malatya	1
10	Kırklareli	2	24	Niğde	1
11	Tokat	2	25	Sinop	1
12	Kars	1	26	Sivas	1
13	Kırşehir	1	27	Zonguldak	1
14	Ardahan	1			

Üçüncü sırada şehirlerin alana yaptıkları katkıların niceliksel gösterimleri Tablo 3.’te verilmektedir. Tablo incelendiğinde, şehirdeki toplam çalışma sayısına göre fazladan aza doğru sıralandığı anlaşılmaktadır. Tablo 2.’de yorumlanan işletme tarihi bilgisi üretiminde en fazla yazara ev sahipliği yapan İstanbul ve Ankara’nın yanında yazarlarının niceliksel katkıları bakımından da kişi başına iki ve daha fazla çalışma düşen şehirlerin Sakarya, Yalova, Kırklareli, Muğla, Kars ve Kırşehir olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 3. Şehirlerin İşletme Tarihi Alanına Niceliksel Katkıları

Sıra No	Şehir	Şehirdeki Yazar Sayısı	Şehirdeki Toplam Çalışma sayısı	Yazar Başına Çalışma Sayısı
1	İstanbul	67	106	1,6
2	Yalova	7	18	2,6
3	Ankara	13	17	1,3
4	Muğla	8	16	2
5	Konya	6	10	1,7
6	Sakarya	3	8	2,7
7	Antalya	5	7	1,4
8	Çanakkale	5	6	1,2
9	Kırklareli	2	5	2,5
10	Afyon	5	5	1
11	Tokat	2	3	1,5
12	Kars	1	2	2
13	Kırşehir	1	2	2
14	Ardahan	1	1	1
15	Bursa	1	1	1
16	Erzurum	1	1	1
17	Gebze	1	1	1
18	Giresun	1	1	1
19	Isparta	1	1	1
20	İngiltere	1	1	1
21	İzmir	1	1	1
22	Kocaeli	1	1	1
23	Malatya	1	1	1
24	Niğde	1	1	1
25	Sinop	1	1	1
26	Sivas	1	1	1
27	Zonguldak	1	1	1

Araştırmanın takip eden bulguları ise alan bilgisi üretiminde üniversitelerin katkısına yönelik göstergeleri içermektedir. Tablo 4.'te araştırmacıların üniversitelere dağılımı verilmektedir. İlgili tabloda İşletme Tarihi alanında çalışması olan yazarların %22,3'ü Marmara ve İstanbul Üniversiteleri'nde personel ve/veya öğrenci olarak yer aldığı izlenmektedir. Tablo 5.'te ise üniversitelerin alana niceliksel katkıları sunulmaktadır. Buna göre yine Marmara ve İstanbul Üniversiteleri sayıca en fazla çalışma yapan üniversiteler olarak ilk sırayı paylaşırken, araştırmacı başına düşen ortalama yayın sayısının iki ve daha fazla olduğu üniversiteler de Yalova Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstinye Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi Kırklareli Üniversitesi, OSTİM Teknik Üniversitesi, Altınbaş Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Kafkas Üniversitesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4. Araştırmacıların Üniversitelere/Kurumlara Dağılımı

Üniversite/Kurum	Yazar Sayısı	Üniversite/Kurum	Yazar Sayısı
Marmara Üniversitesi	18	Kafkas Üniversitesi	1
İstanbul Üniversitesi	13	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	1
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	8	Ardahan Üniversitesi	1
Yalova Üniversitesi	6	Atatürk Üniversitesi	1
Yıldız Teknik Üniversitesi	6	Bosch Rexroth	1
Çanakkale O.M. Üniversitesi	5	Bursa Uludağ Üniversitesi	1
Afyon Kocatepe Üniversitesi	5	Erenköy Kız Liseliler Derneği	1
Necmettin Erbakan Üniversitesi	4	Giresun Üniversitesi	1
Beykent Üniversitesi	4	İnönü Üniversitesi	1
Başkent Üniversitesi	4	İstanbul Kültür Üniversitesi	1
İstanbul Medeniyet Üniversitesi	3	İstanbul Medipol Üniversitesi	1
İstinye Üniversitesi	3	İstanbul Rumeli Üniversitesi	1
Sakarya Üniversitesi	3	İstanbul Ticaret Üniversitesi	1
Akdeniz Üniversitesi	3	Kâtip Çelebi Üniversitesi	1
Kırklareli Üniversitesi	2	Kocaeli Üniversitesi	1
OSTİM Teknik Üniversitesi	2	Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi	1
İstanbul Teknik Üniversitesi	2	OSTİM Vakfı	1
Maltepe Üniversitesi	2	Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi	1
Bilgi Üniversitesi	2	Özyeğin Üniversitesi	1
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2	İstanbul Sebahattin Zaim Üniversitesi	1
Yeditepe Üniversitesi	2	Selçuk Üniversitesi	1
Alanya Alâeddin Keykubat Üniversitesi	2	Sinop Üniversitesi	1
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	2	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	1
Çankaya Üniversitesi	2	University of Bath	1
İstanbul Gedik Üniversitesi	2	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1
Altınbaş Üniversitesi	1	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	1
Süleyman Demirel Üniversitesi	1		

Tablo 5. Üniversitelerin İşletme Tarihi Alanına Niceliksel Katkıları

Sıra No	Üniversite/Kurum	Toplam Yazar Sayısı	Toplam Çalışma Sayısı	Yazar Başına Çalışma Sayısı
1	İstanbul Üniversitesi	13	21	1,6
2	Marmara Üniversitesi	18	21	1,2
3	Yalova Üniversitesi	6	17	2,8
4	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	8	16	2
5	Yıldız Teknik Üniversitesi	6	12	2
6	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	3	9	3
7	İstinye Üniversitesi	3	8	2,7
8	Necmettin Erbakan Üniversitesi	4	8	2
9	Sakarya Üniversitesi	3	8	2,7
10	Beykent Üniversitesi	4	6	1,5
11	Çanakkale O.M. Üniversitesi	5	6	1,2

Sıra No	Üniversite/Kurum	Toplam Yazar Sayısı	Toplam Çalışma Sayısı	Yazar Başına Çalışma Sayısı
12	Afyon Kocatepe Üniversitesi	5	5	1
13	Akdeniz Üniversitesi	3	5	1,7
14	Kırklareli Üniversitesi	2	5	2,5
15	OSTİM Teknik Üniversitesi	2	5	2,5
16	Altınbaş Üniversitesi	1	4	4
17	Başkent Üniversitesi	4	4	1
18	İstanbul Teknik Üniversitesi	2	4	2
19	Maltepe Üniversitesi	2	4	2
20	Süleyman Demirel Üniversitesi	1	4	4
21	Bilgi Üniversitesi	2	3	1,5
22	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2	3	1,5
23	Yeditepe Üniversitesi	2	3	1,5
24	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	2	2	1
25	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	2	2	1
26	Çankaya Üniversitesi	2	2	1
27	İstanbul Gedik Üniversitesi	2	2	1
28	Kafkas Üniversitesi	1	2	2
29	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	1	2	2
30	Ardahan Üniversitesi	1	1	1
31	Atatürk Üniversitesi	1	1	1
32	Bosch Rexroth	1	1	1
33	Bursa Uludağ Üniversitesi	1	1	1
34	Erenköy Kız Liseliler Derneği	1	1	1
35	Giresun Üniversitesi	1	1	1
36	İnönü Üniversitesi	1	1	1
37	İstanbul Kültür Üniversitesi	1	1	1
38	İstanbul Medipol Üniversitesi	1	1	1
39	İstanbul Rumeli Üniversitesi	1	1	1
40	İstanbul Ticaret Üniversitesi	1	1	1
41	Kâtip Çelebi Üniversitesi	1	1	1
42	Kocaeli Üniversitesi	1	1	1
43	Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi	1	1	1
44	OSTİM Vakfı	1	1	1
45	Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi	1	1	1
46	Özyeğin Üniversitesi	1	1	1
47	İstanbul Sebahattin Zaim Üniversitesi	1	1	1
48	Selçuk Üniversitesi	1	1	1
49	Sinop Üniversitesi	1	1	1
50	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	1	1	1
51	University of Bath	1	1	1
52	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1	1	1
53	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	1	1	1

Araştırma örneklemini dahilinde incelenen çalışmalardan yola çıkarak Türkiye İşletme Tarihi araştırmalarının genel metodolojik görünümü değerlendirildiğinde tüm çalışmaların niteliksel araştırma yöntemleriyle gerçekleştirildiği görülmüştür. Araştırma deseni olarak literatür taraması ön plana çıkmakla beraber örnek olay araştırması/vaka analizi, sözlü tarih araştırması, Bibliyometrik analiz, tarihsel ve karşılaştırmalı kurumsal analiz ve tarihsel araştırma da rastlanılan diğer araştırma stratejileridir. Çalışmalarda kullanılan veri toplama yöntemleri arasında açık ara farkla doküman incelemesi ön sıraya yerleşirken, derinlemesine mülakat, Arşivsel araştırma ve film analizi yollarıyla da veri toplandığı görülmüştür. Verilerin çözümlenmesinde ise içerik analizi sıklıkla kullanılmış olmakla birlikte, söylem analizi, yapıbozum ve tematik analiz tekniklerinden de yararlanılmıştır.

İncelenen çalışmaların anahtar kelimeleri üzerinden hangi temaların sıklıkla araştırma konularıyla ilişkilendirildiği ortaya konmaya çalışılmıştır. Tablo 6.'da anahtar kelimeler ve gerçekleşme sıklıkları gösterilmiştir.

Tablo 6. Ulusal Yazında Sıklıkla Araştırılan Temalar

Anahtar Kelime	Gerçekleşme Sayısı	Anahtar Kelime	Gerçekleşme Sayısı
İşletme Tarihi	10	Hayırsever*	2
Osmanlı*	10	Holakrasi	2
Yönetim*	10	İnsan Kaynakları*	2
Fabrika*	6	İş İnsanı portresi	2
İşletmecilik Tarihi	6	İşçi şirketi	2
Pazarlama*	6	İşletme Grupları	2
Tarih*	5	İşletmecilik Bilgisi	2
Kurum Tarihi	4	Kariyer*	2
Şirket*	4	Kendi kendini yöneten takımlar	2
Ahilik*	3	Kurumsal Kuram	2
Business History Dergisi	3	Kurumsal Sürdürülebilirlik*	2
Devlet fabrikaları	3	Kurumsallaşma	2
Erenköy Kız Lisesi	3	Nostalji	2
Girişimci*	3	OYAK	2
İçerik analizi	3	Örgütsel form	2
Kadın*	3	Para vakıfları	2
Nitel araştırma	3	Sanayileşme	2
Söylem*	3	Sürdürülebilirlik	2
Ticaret	3	Sürelî yayımlar	2
Aile işletmeciliği	2	Şeker*	2
Amerikanizasyon	2	Traktör	2
Bibliyometrik Analiz	2	Turizm	2
Bilimsel Yönetim,	2	Türk hava yolları	2
Erken Cumhuriyet Dönemi	2	Türk sineması	2
Güç	2	Uzun ömürlü*	2
Halk şirketi	2	Üniversite-sanayi işbirliği	2
Hamidiye Ticaret Mektebi	2	Yönetim bilgisi	2
Hava yolları*	2		

* Çeşitli eklerden arındırılmış görece köken kavramları ifade eder. Örn. Yönetim(sel), Söylem (analizi vb.), girişimci (lik, ler vb.), kadın (çalışmaları, işgören vb.)

Buna göre Türkiye İşletme Tarihi araştırmalarının zamansal bağlamının genellikle Osmanlı ve Erken Cumhuriyet Dönemi olduğu anlaşılmaktadır. “İşletme Tarihi” anahtar kelimesi sıklıkla tekil işletmelerin tarihini konu alan çalışmalarda kullanılmış olup “Kurum tarihi” ile benzer anlam ve araştırma amacıyla kullanılmıştır. Fabrikaların

(devlet) tarihi, girişimcilerin portreleri, pazarlama tarihi, aile işletmeleri ve işletme grupları gibi temalar alanda ön plana çıkan araştırma temalarını oluşturmaktadır. Buradan elde edilen bulgular genel anlamda ulusal yazında üzerinde sıklıkla durulan konuları göstermektedir. Uluslararası yazınla bir karşılaştırma yapmak üzere Şehitoğlu ve diğer yazarların (2020) Business History dergisinin 1995-2019 yılları arasındaki 25 yıllık dönemini çalışılan ana konular bağlamında değerlendirdikleri araştırmalarının bulgularından faydalanılmıştır. Tablo 7.'de Business History dergisinde belirtilen zaman aralığında yayımlanmış makalelerin anahtar kelimelerinin dökümü verilmiştir.

Tablo 7. Uluslararası Yazında Sıklıkla Araştırılan Temalar

Keyword ID			Author Keyword	
Sıra No	Kelime	Gerçekleşme Sayısı	Kelime	Gerçekleşme Sayısı
1	Endüstri	57	Kurumsal Yönetişim	26
2	Yönetim	49	İşletme Tarihi	23
3	İşletme	48	Girişimcilik	22
4	Britanya	47	İspanya	22
5	Tarih	45	Regülasyon	21
6	Performans	42	Strateji	21
7	Firma	36	Aile İşletmesi	17
8	Pazar	28	Networkler	16
9	Birleşik Devletler	28	İsveç	16
10	Mülkiyet	27	Uluslararasılaşma	15
11	Firmalar	26	Rekabet	13
12	Büyüme	26	Pazarlama	13
13	İnovasyon	25	Tarih	12
14	Örgüt	25	İnovasyon	12
15	Yatırım	22	Japonya	12
16	Kurumsal Yönetişim	21	On dokuzuncu yüzyıl	12
17	Politika	21	Bankalar	11
18	Strateji	21	Küreselleşme	11
19	Rekabet	20	Perakende	11
20	Stratejiler	20	Perakendecilik	11

Kaynak: (Şehitoğlu vd., 2020).

Tablo 6 ve Tablo 7 birlikte değerlendirildiğinde ulusal ve uluslararası yazında sıklıkla üzerinde durulan, araştırılan konular arasında benzeşmeden fazla farklılaşma olduğu dikkat çekmektedir. Bahsi geçen karşılaştırma Tablo 8.'den izlenebilir.

Tablo 8. Ulusal ve Uluslararası İşletme Tarihi Yazınına Yönelik Bir Karşılaştırma

Farklılıklar	Ortak Temalar
Uluslararası	Girişimci(lik)
Kurumsal Yönetişim	Yönetim
Uluslararasılaşma	İşletme Tarihi
İnovasyon	Aile İşletmeleri
Küreselleşme	Pazarlama
Performans	
Strateji	
Britanya	
ABD	
	Erken Cumhuriyet Dönemi
	Osmanlı

Uluslararası yazında kurumsal yönetim, uluslararasılaşma, inovasyon, küreselleşme, performans ve strateji gibi temalar ön plana çıkarken ulusal yazından bu temalara rastlanmamakta; fabrika, kurum tarihi, devlet fabrikaları, işletme grupları, iş insanı portreleri, sürdürülebilirlik gibi konular görülmektedir. Benzeşme ise farklılaşmaya göre daha az ve daha jenerik konularda sınırlı kalmıştır. Son olarak bibliyografik eşleştirme analizi ile incelenen bildirilerin en fazla atıf yaptıkları ortak eserler ortaya çıkartılmıştır. Örnekleme oluşturan toplam 118 bildirinin kaynakçalarını oluşturan eserler listelenmiş ve mükerrer olan eserler tespit edilerek bu eserlerin kaç farklı bildirinin kaynakçasında yer aldığı belirlenmiştir. Böylelikle Türkiye işletme tarihi alanında üretilen bildiri türündeki araştırmaların işaret ettiği temel kaynak konumundaki eserler listelenerek Tablo 9.'da gösterilmiştir. Yinelenme sıklığı, ilgili eserin kaç adet farklı bildirice kaynak gösterildiğini ifade etmektedir. Aşağıdaki tabloya dahil edilen eserler de en az iki ve üzeri bildirinin kaynakçasında bulunanlardır.

Tablo 9. Bibliyografik Eşleştirme Analizi Sonuçları

Sıra No	Eser	Yinelenme Sıklığı
1	Borataş (2013)	8
2	Ernst & Young. (2010-2016, 2019)	8
3	OYAK Dergisi	8
4	Kipping ve Üsdiken (2014)	7
5	T. C. Resmî Gazete	7
6	Taylor Society (1914)	7
7	Buğra (2016)	6
8	Amatori ve Jones (2007)	5
9	T.C İstanbul Kültür Üniversitesi Aile İşletmeleri Kongresi Kongre Kitapları	5
10	Topal Erdemir ve Kırılı (2012)	5
11	Üsdiken (2003)	5
12	Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanunu (1979, 17 Nisan)	5
13	Aytemur (2010)	4
14	Berber (2013)	4
15	Buluş ve Arıcıoğlu (2005)	4
16	Clark (1974)	4
17	Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Beş Yıllık Kalkınma Planları.	4
18	Wren (1997)	4
19	Chandler (1962)	3
20	Dil (2013)	3
21	Ertürk (2008)	3
22	Hatiboğlu (2002)	3
23	Kepenek (2012)	3
24	Sahlin-Andersson ve Engwall (2002).	3
25	Seyitdanlıoğlu (2009)	3
26	Thornton ve Ocasio (1999)	3
27	Toprak (1982)	3
28	Üsdiken (2004)	3
29	Abadan-Unat (1976)	2
30	Abrahamson (1996)	2
31	Akyol (1977)	2
32	Alper vd. (2015)	2
33	Apak (1993)	2

Sıra No	Eser	Yinelenme Sıklığı
34	Aydınlr (2010)	2
35	Aytemur (2007)	2
36	Berkes (2003)	2
37	Bucheli ve Wadhvani (2014)	2
38	Chandler (1977)	2
39	Clark ve Rowlinson (2004)	2
40	Colpan ve Jones (2016)	2
41	Çakar ve Danışman (2012)	2
42	Çöloğlu (1984)	2
43	Demir (2016)	2
44	Demirel (1977)	2
45	Dirlik ve Leblebici (2016)	2
46	Djelic (2001)	2
47	Djelic, ve Sahlin-Andersson (2006)	2
48	Dündar (2006)	2
49	Engwall vd. (2016)	2
50	Ercan ve Sığrı (2018)	2
51	Ercan ve Sığrı (2019)	2
52	Erçek ve Günçavdı (2016)	2
53	Erçek ve Üsdiken (2011)	2
54	Erdoğan (2004)	2
55	Eryüksel (1990)	2
56	Friedland ve Alford (1991)	2
57	Gökeer (1975)	2
58	Gökmen (1972)	2
59	Greenwood ve Hinings (1996)	2
60	Guillen (2000)	2
61	Güran (1992)	2
62	Gürbüz ve Şahin (2014)	2
63	Güvemli (2003)	2
64	Johnson (2007)	2
65	Jones ve Zeitlin (2008)	2
66	Keskin vd. (2016)	2
67	Kırlı vd. (2012)	2
68	Kızılorman (2006)	2
69	Kipping (1997)	2
70	Kipping ve Üsdiken (2008)	2
71	Kocakaplan (2007)	2
72	Koraltürk (Ty)	2
73	Kurt (2016)	2
74	Lawrence ve Suddaby (2006)	2
75	Makal (2008)	2
76	Mortan (1982, 29 Mart)	2

Sıra No	Eser	Yinelenme Sıklığı
77	Ocasio vd. (2016)	2
78	Önsoy (1988)	2
79	Önsoy (1984)	2
80	Özbay ve Bülbül (2009)	2
81	Özkul (2012)	2
82	Pamuk (2015)	2
83	Perchard vd. (2017)	2
84	Phillips ve Brown (1993)	2
85	Porter (1990)	2
86	Sungur ve Aytekin (2017)	2
87	Tuna (1977)	2
88	Üçışık (2014)	2
89	Üsdiken (2002)	2
90	Üsdiken (2008)	2
91	Üsdiken ve Özen Aytemur (2009)	2
92	Üsdiken ve Kipping (2014)	2
93	Powell ve Dimaggio (2012)	2
94	Webster ve Mertova (2007)	2
95	Wilson ve Thomson (2006)	2
96	Wren (2009)	2
97	Yazıcı (2015)	2
98	Yılmaz (1993)	2

Türkiye işletme tarihi alanında yapılan bildiri türündeki çalışmalar tarafından en fazla alıntılanan eser Boratav'ın (2013) Türkiye İktisat Tarihi kitabı olmuştur. Literatürde Türkiye'deki işletme tarihi yazınının iktisat tarihi ile bir arada ilerlediği ifade edildiğinden bu bulgu şaşırtıcı olmamıştır. 118 bildirinin 8 tanesinde bu eser kaynak olarak gösterilmiştir. Ernst&Young şirketinin satın alma ve birleşme raporları, OYAK Dergisi, Resmi Gazete, Ziraat Bankası Kanunu, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Beş Yıllık Kalkınma Planları da alandaki çalışmalarda kullanılan akademik çalışmalar dışındaki kaynaklar olmuştur. Tarihin yönetim ve örgüt çalışmalarında nasıl kullandılığının ve kuramların gelişmesinde, test edilmesinde ve değiştirilmesinde tarihin kanıt sunan doğasının tartışıldığı Kipping ve Üsdiken'in (2014) çalışmaları bir diğer ön plana çıkan temel kaynaklardandır. Ayşe Buğra'nın (2016) Türkiye'deki girişimci sınıfın doğuşunu ve Türkiye iş sisteminin tarihsel seyrini anlattığı çalışması Devlet ve İşadamları kitabı, Amatori ve Jones'un (2007) hem işletme tarihindeki temel konuları hem de farklı ülke işletme tarihlerine dair bölümleri ve karşılaştırmalı çalışmaları içeren eserleri Dünya İşletme Tarihi ortak alıntılanma açısından üst sıralardadır. Tekil kurum tarihi araştırmaları olarak OYAK, Hereke Fabrikası, Sümerbank ve genel olarak aile işletmeleri ile ilgili çalışmalardan sıklıkla yararlanılmıştır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma sonucunda Türkiye İşletme Tarihi alanında çalışan araştırmacılar listelenerek bu epistemik cemaatin üyelerinin bir dökümü sağlanmıştır. Genç bir araştırma alanı için alandaki araştırmacıları gösteren rehber niteliğinde bir belgenin önemli olabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmacıların şehirlere ve üniversitelere dağılımı gösterilmiş, Türkiye İşletme Tarihi bilgisi üretiminde İstanbul, Ankara, Muğla ve Yalova illerinin merkez konumunda olduğu görülmüştür. Alanda yapılan araştırmaların tamamında niteliksel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı, araştırma deseni olarak en fazla literatür taraması, veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi ve veri analiz tekniklerinden de içerik analizinin sıklıkla tercih edildiği söylenebilir. Bazı çalışmalarda araştırmacılar ülkemizdeki arşivsel birikimin kısıtlı olduğunu belirtmişler, mevcut arşivlere erişimin zorluğuna dikkat çekmişlerdir (Yalçınkaya, 2021). Ulusal yazında ön plana çıkan araştırma temaları; fabrikalar (özellikle devlet fabrikaları), işletmeler, kurumlar, girişimci/iş insanı biyografileri şeklinde gerçekleştirilmektedir. Erken

Cumhuriyet ve Osmanlı dönemi ise genellikle araştırılan dönemler olmaktadır. Buna karşın uluslararası yazındaki ana temaların ulusalda kilerden farklılaştığı görülmektedir. Kurumsal yönetim, uluslararasılaşma, strateji, inovasyon, küreselleşme, performans gibi temaların çoğunlukla ABD, Britanya, Avrupa (İsveç, İspanya) ve Japonya bağlamında araştırıldığı ortaya çıkmıştır. Küresel etkileri olan ve büyük değişim ve dönüşüm sağlayan olayların uluslararası yazına yön verdiği not düşünürken (Şehitoğlu vd., 2020) ulusal yazındaki araştırma eğilimlerinin ise daha fazla ülke içindeki dinamiklere göre şekillendiği düşünülmektedir. Ek olarak tarih araştırmalarının toplumsal bağlama olan bağımlılığının bir sonucu olarak ülkelerarası işletme tarihi araştırmalarındaki farklılaşmanın beklenen bir sonuç olduğu öne sürülebilir. Kurt (2016:43-44) farklı ülke bağlamında farklı anlayışlarla kurumsallaşan işletme tarihi araştırmalarına örnekler sunmuştur. İskandinav ülkelerinde ABD'den farklı olarak işletmecilik tarihi halen iktisat tarihi alanının çatısı altındadır. İspanya'daki araştırmaların nicel yöntemlere olan eğilimiyle dikkat çektiği belirtilmiştir. İngiltere, Fransa ve İtalya'da ise genellikle işletme okulları bünyesinde bulunan işletme tarihi araştırmacıları, iktisat tarihçilerine göre daha dinamik bir profil oluşturmaktadır. Japonya'daki durumda ise iktisat ve işletme tarihi alanlarının belirgin bir ayrıma sahip olduğu söylenirken, Hollanda'da akademik kurumsallaşmanın zayıf olması sebebiyle işletme tarihçileri şirket bünyelerinde yer almaktadır.

Ulusal yazınlar arasındaki farklılaşmayı açıklamak için ülke bağlamını şekillendiren etkilere vurgu yapılmaktadır. Bu noktadan hareketle, her ülkenin sanayileşme sürecini farklı deneyimlediği ve dolayısıyla ulusal sınırlar boyunca kapitalizmin farklı türlerinin inşa edildiği (Hall ve Soskice, 2001); ülkeler arası farklı makro kurumsal etkilerin mevcut olduğu ve bu etkilerin tarihsel olarak farklı karakteristiklere sahip iş sistemleri oluşturduğu (Whitley, 1991) teorilerinin de yine yazınlar arasındaki farklılaşmayı açıklayabileceği düşünülmektedir.

Başka bir araştırmada ulusal iş sistemleri yaklaşımının (Whitley, 1991) ulusal yazınlar arasındaki farklılıkları açıklama kapasitesini test etmek üzere aynı iş sistemlerine sahip iki veya daha fazla ülkedeki (ör. Türkiye ve Güney Kore) işletme tarihi araştırmalarındaki ana temaların benzeşme ve farklılaşma durumları incelenebilir. Ulusal yazın açısından ise söz konusu epistemik cemaat arasındaki ağ bağlantılarının ve işbirliği desenlerinin ortaya konulmasının da faydalı olacağı düşünülmektedir.

YAZARIN BEYANI

Katkı Oranı Beyanı: Yazar, çalışmanın tümüne tek başına katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı: Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

KAYNAKÇA

- Abadan-Unat, N. (1976). *Turkish workers in Europe 1960-1975: A Balance Sheet of Achievements and Failures*. E.J. Brill.
- Abrahamson, E. (1996). Management fashion. *Academy of Management Review*, 21(1), 254-285.
- Adiloğlu, B. ve Yücel, G. (2019). Çağdaş işletme biliminin öncülüğünden bilinmeyene: Ord. Prof. Dr. Alfred Isaac. *Muhasebe Enstitüsü Dergisi*, (60), 47-57. <https://doi.org/10.26650/MED.2019515939>
- Akyol, S. (1977). Yurtdışında çalışan işçilerimizin kurdukları işletmelerin yatırım sorunları. E. Güredin, S. Küçükberksun ve F. Bilginoğlu (Ed.), *Yurt dışında çalışan işçilerimizin Türkiye'de kurdukları işletmelerin yatırım finansman ve yönetim sorunları* içinde (s. 71-84). İ.Ü. Muhasebe Enst.Yay.No.21.
- Alper, Y., Arıcı, K., Özşuca, Ş. T., Aydın, U. ve Gökbayrak, Ş. (2015). *Tamamlayıcı emeklilikte bir başarı öyküsü: OYAK*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Amatori, F ve Jones, G. (2007). *Dünya işletme tarihi*. Dost Kitabevi.
- Apak, S. (1993). *Yurt dışındaki işçi potansiyeli ve Türkiye ekonomisi*. Cem Yayınevi.
- Aydınlar, A. K. (2010). *Creating a state corporation: Management, technical training and technology transfer in the Turkish State railways, 1923-1945* [Yüksek Lisans Tezi]. Koç Üniversitesi.

- Aysan, H. (2019). İşletme okullarında işletmecilik tarihi eğitimi: Türkiye ve diğer ülkelerin karşılaştırması. 27. *Yönetim ve Organizasyon Kongresi* (s. 972-976) Ankara, Türkiye.
- Aytemur, J. Ö. (2007). *1930-1945 yılları arasında Türk yönetim düşüncesi: Sümerbank örneği üzerinden tarihsel bir çözümleme* [Doktora Tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Aytemur, Ö. J. (2010). *Türkiye’de Yönetim Düşüncesinin Erken Dönemleri, Sümerbank (1930-1945)*. Libra Yayınevi.
- Ballı, E. ve Duru, E. İ. (2019). Türk finans tarihinden bir kesit: Ziraat Bankası teftiş raporları ışığında 1940’lı yıllarda şube bankacılığının ticari ve sosyal görünümü. 2. *İşletme Tarihi Konferansı* (s. 155-160). Beta, İstanbul, Türkiye.
- Berber, A. (2013). *Klasik yönetim düşüncesi: Geleneksel ve klasik paradigmalarda klasik ve neo-klasik örgüt teorileri*. Alfa Yayınları.
- Berkes, N. (2003). *Türkiye’de çağdaşlaşma*. Yapı Kredi Yayınları.
- Boratav, K. (2013). *Türkiye iktisat tarihi, 1908-2009*. İmge Kitabevi.
- Bucheli, M. ve Wadhvani, R. D. (2014). *Organizations in time: History, theory, methods*. Oxford University Press.
- Buğra, A. (2016). *Devlet ve işadamları*. İletişim Yayınları.
- Buluş, A. ve Arıcıoğlu, A. (2005). Başkaları aracılığıyla iş gördürmeye ilişkin tarihsel bir örneklem: Hereke Fabrikası’nda yönetim ve örgütlenme anlayışı. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14, 217-236.
- Chandler, A. D. (1962). *Strategy and structure: chapters in the history of the american enterprise*. Massachusetts Institute of Technology Cambridge.
- Chandler, A. D. (1977). *The visible hand: The managerial revolution in American Business*. Cambridge, Mass.
- Clark, C. E. (1974). The ottoman industrial revolution. *International Journal of Middle East Studies*, 5, 65-76.
- Clark, P. ve Rowlinson, M. (2004). The treatment of history in organisation studies: Towards an ‘historic turn’? *Business History*, 46(3), 331-352.
- Colpan, A. M. ve Jones, G. (2016). Business groups, entrepreneurship and the growth of the Koç Group in Turkey. *Business History*, 58(1), 69-88.
- Çakar, M. ve Danışman, A. (2012). Kurumsal kuram. H. C. Sözen ve H. Nejat Basım (Ed.), *Örgüt kuramları içinde* (s. 241-269). Beta Yayıncılık.
- Çakırel, Y. ve Özkul, A. S. (2018). Geç dönem osmanlı ve erken cumhuriyet dönemlerinde ticaret bilgisi: “Mâlûmât-ı Ticariyye” dersi ve İsmail Hamid Bey’in “Mâlûmât-ı Ticariyye” kitabı üzerine bir inceleme. *İşletme ve Yönetim Tarihi Konferansı* (s. 9). İstanbul, Türkiye.
- Çöloğlu, H. (1984). *Yurt dışındaki Türk işçileri ve tasarrufları*. Yayın no:35. Gazi Üniversitesi Yayınları
- Demir, K. (2016). *Geç osmanlı dönemi devlet fabrikalarında personel yönetimi: Arşiv kaynaklarına dayalı bir araştırma* [Doktora Tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Demirel, A. (1977). İşçi şirketlerinin finansman ve yönetim sorunları. E. Güredin, S. Küçükberksun ve F. Bilginoğlu (Ed.) *Yurt dışında çalışan işçilerimizin Türkiye’de kurdukları işletmelerin yatırım finansman ve yönetim sorunları içinde* (s. 87-97). İ.Ü. Muhasebe Enst.Yay.No.21.
- Dil, E. (2013). *Strateji perspektifinden örgütsel uzun ömürlülüğün araştırılması: Asırlık firma çoklu örnek olayı* [Doktora Tezi] Sakarya Üniversitesi.
- Dil, E. ve Demir, K. (2018). Bir monografi denemesi: Şirket-i hayriye’nin işletme tarihi. *İşletme ve Yönetim Tarihi Konferansı* (s. 13). İstanbul, Türkiye.
- Dirlik, S. ve Kızıltuğ, T. (2018). Türkiye’de iş dünyası için ilk ansiklopedi: İktisat ve ticaret ansiklopedisi. *İşletme ve Yönetim Tarihi Konferansı* (s. 8-9). İstanbul, Türkiye.

- Dirlik, S. ve Leblebici, H. (2016). Türkiye'deki İşletmelerin tarihini anlamada iktisadi, politik, sosyal ve yasal bağlamın önemi. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 45,140-153.
- Dirlik, S. ve Türken, S. (2018). The chapters of the history of management thought in turkish management textbooks: Transfer or editing?. *IV. International Symposium on Multidisciplinary Studies* (s. 207). Paris, Fransa.
- Dirlik, S. ve Türken, S. (2020). Türkiye işletmecilik tarihinde levantenler. 3. *İşletme Tarihi Konferansı* (s. 42-50). İstanbul, Türkiye.
- Dirlik, S. ve Türken, S. (2021). Türk işletme tarihinde bir portre: Sıtkı Davut Koçman. 4. *İşletme Tarihi Konferansı* (s. 66-67). İstanbul, Türkiye.
- Djelic, M. (2001). *Exporting the American model: The post-war transformation of European business*. Oxford University Press.
- Djelic, M. L. ve Sahlin-Andersson, K. (2006). *Transnational governance: Institutional dynamics of regulation*. Cambridge University Press.
- Dündar, C. (2006). *Özel arşivinden belgeler ve anılarıyla Vehbi Koç*. Doğan Kitap.
- Elmalı, M. (2019). Eski uygur sözleşme belgelerinden hareketle ilk ticari girişimcilik örnekleri. 2. *İşletme Tarihi Konferansı* (s. 7-12). İstanbul, Türkiye.
- Engwall, L., Kipping, M. ve Üsdiken, B. (2016). *Defining management: Business schools, consultants, media*. Routledge.
- Ercan, Ü. ve Sığırı Ü. (2018). Şirketlerin şeffaflık ve hesap verebilirliğinin vekâlet kuramı bağlamında incelenmesi: OYAK örnek olayı. *İş ve İnsan Dergisi*, 5(2), 207-223.
- Ercan, Ü. ve Sığırı, Ü. (2019). 58 yıllık tarihi ile kurumsal sürdürülebilirlik örneği olarak Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK). 2. *İşletme Tarihi Konferansı* (s. 43-50). İstanbul, Türkiye.
- Erçek, M. ve Günçavdı, Ö. (2016). Imprints of an entrepreneur and evolution of a business group, 1948–2010. *Business History*, 58(1), 89-110.
- Erçek, M. ve Üsdiken B. (2011). İşletme iktisadı: Türkiye'de bir akademik disiplinin oluşumu, gelişimi ve sönüşü. E. Tokdemir, Ö. Günçavdı ve S. S. Kayam (Ed.), *Prof. Dr. Haydar Kazgan'a armağan: Yakın tarihimizin iktisadi panoraması* içinde (s. 229-260). Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Erdoğan, E. (2004). *Ankara'nın bütüncül tarihi çerçevesinde Ankara tahrir defterlerinin analizi* [Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Ernst & Young. (2010-2016, 2019) *Birleşme ve satın alma işlemleri raporları*. Ernst & Young.
- Erserim, A. ve Şan, F. B. (2018). Türkiye'de işletme alanının öncülerinden bir portre: İsmet Alkan. *İşletme ve Yönetim Tarihi Konferansı* (s. 8). İstanbul, Türkiye.
- Ertürk, N. (2008). *19. yüzyıl osmanlı sanayi hareketleri içerisinde fabrika-i hümayünlar*, [Doktora Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Eryüksel, A. (1990). *İstanbul Kadılığı 213 Nolu ferman defterine göre 1831-1863 senelerinde sosyal ve iktisadi hayata dair kararlar* [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Friedland, R. ve Alford, R. R. (1991). Bringing society back in: Symbols, practices and institutional contradictions. P. DiMaggio ve W. Powell (Ed.), *The new institutionalism in organizational analysis* içinde (s.232-266). University of Chicago Press.
- Gök, S. G. ve Öztürk, M. (2020). Şeker sanayinde süreklilik ve değişim: Dönemsel bir inceleme. 3. *İşletme Tarihi Konferansı* (s. 17-22). İstanbul, Türkiye.
- Gökeer, S. (1975). *Türk kooperatifçilik hareketi: 1863-1973*. Şark Matbaası.
- Gökmen, O. (1972). *Federal Almanya ve Türk işçileri*. Ayyıldız Matbaası.

- Greenwood, R. ve Hinings, C. R. (1996). Understanding radical organizational change: Bringing together the old and the new institutionalism. *Academy of Management Review*, 21(4), 1022-1054.
- Guillen, M. F. (2000). Business groups in emerging economies: A resource-based view. *Academy of Management Journal*, 43(3), 362-380.
- Güran, T. (1992). *Tanzimat döneminde devlet fabrikaları, 150. yılında tanzimat*. Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Gürbüz, S ve Şahin, F. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Güvemli, O. (2003). *İktisadi ve ticari ilimler akademileri tarihi*. Avcıol Basım Yayın.
- Hall, P. A. ve Soskice, D. (2001). *Varieties of capitalism: the institutional foundations of comparative advantage*. Oxford University Press.
- Hatiboğlu, Z. (2002). *Sıradışı bir iktisat bilimi arayışında 60 Yıl*. Lebib Yalkın.
- Johnson, V. (2007). What is organizational imprinting? Cultural entrepreneurship in the founding of the Paris Opera. *American Journal of Sociology*, 113(1), 97-127.
- Jones, G. ve Zeitlin, J. (2008). *The Oxford handbook of business history*. Oxford University Press.
- Jones, G., Van Leeuwen, M. H. D. ve Broadberry, S. (2012). The future of economic, business and social history. *Scandinavian Economic History Review*, 60(3), 225-253.
- Kepenek, Y. (2012). *Türkiye ekonomisi*. Remzi Kitabevi.
- Keskin, H., Akgün, A. ve Koçoğlu, İ. (2016). *Örgüt teorisi*. Nobel Yayıncılık.
- Kırlı, E., Topal, M. ve Erdemir, E. (2012). Tanzimat dönemi sanayileşme hareketinin türkiye’de işletmecilik anlayışının oluşumuna etkileri Hereke Fabrikası ve nizamnamesi. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 37-64.
- Kızıllorman, F. (2006). *381 numaralı şer’iyye siciline göre 1885-1893’de Kandıra kazâsı Şeyhler (Kaynarca) Nahiyesinde içtimai, iktisadi ve idari hayat* [Yüksek Lisans Tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Kipping, M. (1997). Consultancies, institutions and the diffusion of Taylorism in Britain, Germany and France, 1920s to 1950s. *Business History*, 39(4), 67-83.
- Kipping, M. ve Üsdiken, B. (2008). Business history and management studies. G. Jones ve J. Zeitlin (Ed.) *The Oxford Handbook of Business History* içinde (s. 96-119). Oxford University Press.
- Kipping, M. ve Üsdiken, B. (2014) History in organization and management theory: More than meets the eye. *The Academy of Management Annals*, 8(1), 531-588.
- Kocakaplan, S. Ç. (2007). *Temettüât defterleri çerçevesinde Silistre Kazası’nın iktisadi ve sosyal yapısı* [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Koraltürk, M. (Yayına Hazırlayan). *Ali Şakir Ağanoğlu’nun hatıraları*. Yayınlanmamış Çalışma.
- Kurt, M. (2016). Bir disiplin olarak işletmecilik tarihi: Doğuşu, gelişimi ve Türkiye’de potansiyeli ve zorlukları üzerine. *Turkish Journal of Management*, 1(1), 41-57.
- Kurt, M. (2016). İşletmecilik tarihi: Özel sayıya giriş. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 45, 2-8.
- Küllü, B. ve Arslantaş, C. C. (2020). Türkiye’de işletmecilik eğitiminde Amerikanizasyon: Uluslararası raporların niteliksel çerçevesinin karşılaştırılması. *3. İşletme Tarihi Konferansı* (s. 38-41). İstanbul, Türkiye.
- Lawrence, T. B. ve Suddaby, R. (2006). Institutions and institutional work. S. R. Clegg, C. Hardy, T. B. Lawrence ve W. R. Nord (Ed.), *Sage handbook of organization studies* içinde (s. 215-254). Sage.
- Makal, A. (2008). Türkiye emek tarihinin bir izdüşüm alanı olarak edebiyat. *Çalışma ve Toplum*, 3, 15-43.
- Mortan, K. (1982, 29 Mart). *Boğulan güç: Halk şirketleri*. Cumhuriyet, s. 8.

Ocasio, W., Mauskopf, M. ve Steele, C. W. J. (2016). History, society, and institutions: The role of collective memory in the emergence and evolution of societal logics. *Academy of Management Review*. 41(4), 676–699.

OYAK Dergisi

Önsoy, R. (1984). Tanzimat dönemi sanayileşme politikası, 1839-1876. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2(2), 5-12.

Önsoy, R. (1988). *Tanzimat dönemi Osmanlı sanayii ve sanayileşme politikası*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Özbay, R. D. ve Bülbül Y. (2009). *Osmanlı İmparatorluğu'nda bir teknoloji transfer yöntemi olarak yabancı işgücü istihdamı: Tülin Aren Armağanı*. Pamuk Yayıncılık.

Özkul, A. S. (2012). 19. yüzyıl Türk yüksek öğretiminde işletme eğitimi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 223-241.

Özkul, A. S. (2016). Ticaret Mekteb-İ Âlisi ders içerikleri üzerine bir inceleme (1883-1930) (Usul-İ Ticaret Dönemi). *24. Yönetim ve Organizasyon Kongresi* (s. 457-466). İstanbul, Türkiye.

Özkul, A. S. (2017). Popüler iş hayatı yazarlarından Carnegie Casson'un Türk işletmecilik bilgisine katkıları. *25. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi* (s.1220-1227). Ankara, Türkiye.

Özkul, A.S. (2012). *Türk yükseköğretimde işletme eğitimi* [Doktora Tezi]. Süleyman Demirel Üniversitesi.

Pamuk, Ş. (2015). *Türkiye'nin 200 yıllık iktisadi tarihi*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

Pazarıcık, Y. (2019). Türkiye'de halka dayalı sermaye üretiminde işçi/halk şirketleri: Türksan ve Hastaş vakalarının yazılı basın üzerinden analizi. *2. İşletme Tarihi Konferansı* (s. 65-72). İstanbul, Türkiye.

Perchard, A., MacKenzie, N. G., Decker, S. ve Favero, G. (2017). Clio in the business school: Historical approaches in strategy, international business and entrepreneurship. *Business History*, 59(6), 904–927.

Phillips, N. ve Brown, J. L. (1993). Analyzing communication in and around organizations: A critical hermeneutic approach. *Academy of Management Journal*, 36(6), 1547-1576.

Porter, M. E. (1990). *The competitive advantage of nations*. The Macmillan.

Powell, W. W. ve Dimaggio, P.W. (Ed.). (2012). *The new institutionalism in organizational analysis* (s. 232-263), The University of Chicago Press.

Sahlin-Andersson, K. ve Engwall, L. (2002). Carriers, flows, and sources of management knowledge. K. Sahlin-Andersson ve L. Engwall (Ed.), *The expansion of management knowledge: carriers, flows, and sources* içinde (s. 3-32). Stanford Business Books.

Seyitdanlıoğlu, M. (2009). Tanzimat dönemi Osmanlı sanayii (1839-1876). *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 28(46).

Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Beş Yıllık Kalkınma Planları.

Sungur, E. ve AYTEKİN, H. (2017). *Genç fidanlar bahçesi Erenköy İnas Sultanisi'nden Erenköy Kız Lisesi'ne 1916-2016*. Erenköy Kız Liseliler Derneği Yayınları.

Sungur, E. ve AYTEKİN, H. (2019). 100 yıllık bir kız lisesinin tarihini yazmaya çalışmak; “Genç Fidanlar Bahçesi, Erenköy İnas Sultanisi'nden Erenköy Kız Lisesi'ne 1916-2016” Deneyimi. *2. İşletme Tarihi Konferansı* (s. 127-134). İstanbul, Türkiye.

Şehitoğlu, Y., Şengüllendi, M. F., Kurt, E. ve Karaboğa, H. A. (2020). İşletme tarihi çalışmalarında ana aktörler-ana konular: business history dergisi üzerinde bir inceleme. *3. İşletme Tarihi Konferansı* (s. 81-90). İstanbul, Türkiye.

Şekerli, E. B. (2018). Bir devlet girişimi olarak Türk Havayolları A.O.'nın tarihçesi. *İşletme ve Yönetim Tarihi Konferansı* (s. 7). İstanbul, Türkiye.

T. C. Resmî Gazete

T.C İstanbul Kültür Üniversitesi Aile İşletmeleri Kongresi Kongre Kitapları

Taşcıoğlu, M. ve Yener, D. (2018). Pazarlama tarihine dönemsel bir bakış. *İşletme ve Yönetim Tarihi Konferansı* (s. 4). İstanbul, Türkiye.

Taylor Society. (1914). *Bulletin of the society to promote the science of management*, 1(1), 1-5. Taylor Society.

Thornton, P. H. ve Ocasio, W. (1999). Institutional logics and the historical contingency of power in organizations: Executive succession in the higher education publishing industry, 1958-1990. *American Journal of Sociology*, 105(3), 801-843.

Topal, M., Erdemir, E. ve Kırılı, E. (2012). Tanzimat dönemi sanayileşme hareketinin Türkiye’de işletmecilik anlayışının oluşumuna etkileri: Hereke Fabrikası nizamnamesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 37-64.

Toprak, Z. (1982). *Türkiye’de “Millî İktisat” 1908-1918* (Vol. 2). Yurt Yayınları.

Torlak, Ö. (2020). İşletme akademik tarih çalışması olarak Pazarlama Enstitüsü ve Pazarlama Dergisi. 3. *İşletme Tarihi Konferansı* (s. 91-96). İstanbul, Türkiye.

Tuna, O. (1977). Dış ülkelerde çalışan işçilerimiz ve işçi şirketleri E. Güredin, S. Küçükberksun ve F. Bilginoğlu (Ed.) *Yurt dışında çalışan işçilerimizin Türkiye’de kurdukları işletmelerin yatırım finansman ve yönetim sorunları* içinde. İ.Ü. Muhasebe Enst.Yay.No.21.

Türken, S., Dirlik, S., ve Avcı, U. (2017). Tarihsel süreçte işletme ve yönetim bilgisinin kapsamı ne ölçüde değişti? Ansiklopediler üzerinden karşılaştırmalı bir değerlendirme. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 9(4), 305-320.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanunu. (1979, 17 Nisan) <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/16620.pdf>

Üçışık, F. (2014). *İşçi şirketleri sorunu*. Ötüken Yayınları.

Üsdiken, B. (2002). Tarihsel bir bakışla bilim-yönetim birlikteliği. *Yönetim Araştırmaları Dergisi (Yönetim Alanında Bilimsel Yaklaşım ve Yöntem Sorunları Özel Sayısı)*, 2(2), 127-154.

Üsdiken, B. (2003). Türkiye’de iş yapmanın ve işletmenin akademikleştirilmesi, 1930-1950. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 58(01). https://doi.org/10.1501/SBFder_0000001623

Üsdiken, B. (2004). The French, the German and the American: Higher education for business in Turkey, 1883-2003. *New Perspectives on Turkey*, 31, 5-38. <https://doi.org/10.1017/S089663460000399X>

Üsdiken, B. (2008). Türkiye’de işletme grupları: Özel sayıya giriş. *Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 8(1-2), 5-21.

Üsdiken, B. ve Kipping, M. (2014). History and organization studies: A long-term view. M. Bucheli ve R. Daniel Wadhvani (Ed.). *Organizations in time: History, theory, methods* içinde (s. 33-55). Oxford University Press.

Üsdiken, B. ve Özen Aytemur, J. (2009). Yönetim bilgisinin aktarımında uluslararası bağlantılar: Taylor ve Fayol’un Türkiye’ye gelişi. 17. *Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi* (s. 426-427). Eskişehir, Türkiye.

Varlı, A. ve Koraltürk, M. (2019). Gemi seyahati broşürlerinin pazarlama kaynağı olarak kullanımına dair bir çalışma. 2. *İşletme Tarihi Konferansı* (s. 147-150). İstanbul, Türkiye.

Webster, L. ve Mertova, P. (2007). *Using narrative inquiry as a research method. An introduction to using critical event narrative analysis in research on learning and teaching*. Routledge.

Whitley, R. D. (1991). The social construction of business systems in East Asia. *Organization Studies*, 12(1), 1-28. <https://doi.org/10.1177/017084069101200102>

Wilson J. F. ve Thomson, A. (2006). *The making of modern management: British management in historical perspective*. Oxford University Press.

Wren, D. A. (1997). *The evolution of management thought*. (7. Baskı). Wiley.

Wren, D. A. (2009). *History of management thought*. Wiley.

- Yalçinkaya, A. (2021). Arşivsiz işletme tarihi yazmak ve/ya Türkiye bağlamında işletme tarihi çalışmanın imkânları üzerine. *4. İşletme Tarihi Konferansı* (s. 11-20). İstanbul, Türkiye.
- Yalçinkaya, A. ve Koraltürk, M. (2019). Yayınlan(Ma)Mış hatıralar bağlamında Türkiye’de yükseköğretimin Amerikanizasyonu: Kurucu kadroya ilişkin anlatılar ve işletme iktisadı disiplini. *2. İşletme Tarihi Konferansı* (s. 121-126). İstanbul, Türkiye.
- Yazıcı, S. (2015). *Yüzyıllık hikayeler*. Yüzyıllık Markalar Derneği.
- Yılmaz, C. (1993). Türkiye’de kırsal sanayinin desteklenmesi ve işçi şirketleri örneği. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 305-334.
- Zincir, O. ve Tunç, A. Ö. (2019). ABD’nin ilk Afrika kökenli kadın milyoneri: Madam C J Walker. *2. İşletme Tarihi Konferansı* (s.1-6). İstanbul, Türkiye.